

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 1.6.2011
KOM(2011) 311 endelig

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET
OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG**

**En strategisk vision for europæiske standarder: En indsats for at forbedre og
fremskynde bæredygtig vækst i den europæiske økonomi inden 2020**

(EØS-relevant tekst)

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET OG DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG

En strategisk vision for europæiske standarder: En indsats for at forbedre og fremskynde bæredygtig vækst i den europæiske økonomi inden 2020

(EØS-relevant tekst)

1. EN STRATEGISK VISION FOR STANDARDER I EUROPA

1.1. *Europæiske standarder*

Standarder er frivillige dokumenter, som fastlægger tekniske eller kvalitetsmæssige krav, som eksisterende eller fremtidige produkter, produktionsprocesser, tjenesteydelser eller metoder skal opfylde. Standarder er resultatet af et frivilligt samarbejde mellem industrien, offentlige myndigheder og andre interesseparter, der samarbejder inden for et system baseret på åbenhed, gennemsigtighed og konsensus.

Især ved grænseoverskridende transaktioner er **standarder handelsfremmende** på grund af deres omkostningsbegrænsende virkninger og færre informationsasymmetrier mellem udbuds- og efterspørgselssiden. Ved en række økonomiske undersøgelser er der konstateret en **klar sammenhæng på et makroøkonomisk plan mellem standardisering inden for økonomi, produktivitetsvækst, handel og generel økonomisk vækst**. Den økonomiske fordel ved standardisering kan variere betydeligt mellem de enkelte EU-lande. Undersøgelser viser, at standarders indvirkning på den årlige BNP-vækst kan variere fra 0,3 til 1 procentpoint. For Tyskland anslås denne virkning til 1 % af bruttonationalproduktet, for Frankrig 0,8 % og for Det Forenede Kongerige kun 0,3 %.

Et af de unikke aspekter ved det frivillige samarbejde mellem industrien, offentlige myndigheder og andre interesseparter i EU er det stigende antal **europæiske standarder**, der vedtages af de europæiske standardiseringsorganer (ESO'er)¹, og som gælder i hele EU. ESO'er er uafhængige privatretlige organisationer. For industrien sammenfatter de europæiske standarder den bedste praksis på et bestemt område, fordi de indeholder alle de deltagende aktørers kollektive ekspertise. **Det er fortsat industrien, som tager initiativ til langt de fleste europæiske standarder**, hvilket indikerer, at disse instrumenter hovedsageligt imødekommer virksomhedernes behov og hovedsageligt er frembragt af det private initiativ.

Den europæiske standardisering har været ekstremt vellykket og er en af drivkræfterne bag etableringen af det indre marked for varer. Europæiske standarder

---

¹ ESO'erne er: CEN (Den Europæiske Standardiseringsorganisation), CENELEC (Den Europæiske Komité for Elektroteknisk Standardisering) og ETSI (Det Europæiske Standardiseringsinstitut for Telekommunikation).

erstatte nationale standarder, der ofte er i strid med hinanden, hvilket kan skabe hindringer for adgangen til et nationalt marked. Mange europæiske standarder udarbejdes af ESO'erne på Kommissionens anmodning. En stor del af disse standarder, der vedtages af ESO'erne på Kommissionens anmodning, er de såkaldte "harmoniserede standarder", som sikrer, at produkterne opfylder de væsentlige krav, der er fastsat i EU's harmoniseringsforskrifter. Overholdelse af en europæisk harmoniseret standard garanterer overholdelse af de gældende krav, herunder sikkerhedskrav, som er fastsat i de relevante harmoniseringsforskrifter på EU-plan. Brugen af harmoniserede standarder er dog stadig frivillig, og en fabrikant kan anvende enhver anden teknisk løsning, som påviser, at hans produkt opfylder de væsentlige krav. Andelen af harmoniserede europæiske standarder er de sidste to årtier steget fra 3,55 % til 20 % i 2009.

Europæiske standarder og europæisk standardisering er meget effektive politikværktøjer for EU. Skønt standarder og standardisering har langt mere vidtrækkende fordele for den europæiske økonomi, bruges de som politikinstrumenter, bl.a. for at sikre interoperabilitet i netværk og systemer, et velfungerende indre marked, et højt niveau for forbruger- og miljøbeskyttelse og øget innovation og social integration.

Forbrugersikkerhed er et meget vigtigt element i mange europæiske standarder. Forbrugernes sikkerhed er normalt en vigtig prioritet ved udarbejdelsen og vedtagelsen af en europæisk standard. Hvis et sikkerhedsproblem imidlertid opdages, når produktet allerede er bragt i omsætning på markedet, (f.eks. som i forbindelse med et markedstilsyn) bør dette problem tages i betragtning under udarbejdelsen af en ny standard eller en revision af en gældende standard. Derfor er der en tæt forbindelse mellem standardisering, produktsikkerhed og markedstilsyn, som vil blive styrket i den kommende revision af de lovgivningsmæssige rammer for markedstilsyn.

Europæiske og andre standarder er uundværlige i det digitale samfund med hensyn til at sikre netværks og systemers interoperabilitet, især inden for ikt. I et samfund, hvor det digitale er drivkraften, anvendes ikt-løsninger i alle økonomiske sektorer og i vores dagligdag. Ikt-løsninger, applikationer og tjenester skal kunne kommunikere med hinanden. De skal således være interoperable, og interoperabilitet kræver standarder.

1.2. ... i et hurtigt skiftende globalt landskab

Men verden har forandret sig. Standarder var normalt begrænset til produktstandarder, men er i stigende grad ved at udvikle sig til proces- og fremstillingsstandarder, der omfatter en lang række elementer. I fremtiden **vil europæisk standardisering spille en meget vigtig rolle på en lang række forskellige områder, der er mere vidtrækkende end i dag**, lige fra at understøtte den europæiske konkurrenceevne, beskytte forbrugerne, forbedre adgangen for handicappede og ældre og til at tackle problemerne i forbindelse med klimaændringer. For at kunne reagere hurtigt på de behov, der opstår på alle områder, er det nødvendigt med et omfattende, inklusivt, effektivt og teknisk up-to-date europæisk standardiseringssystem. Dette system vil bygge videre på det eksisterende systems stærke sider, men skal også være fleksibelt og skal kunne reagere på fremtidige udfordringer, efterhånden som de opstår.

Det er særligt vigtigt, at udformningen af europæiske standarder foregår hurtigt på områder, hvor Europa er førende med udvikling af nye typer handelsegnede varer, tjenester og teknologier - f.eks. elektriske køretøjer, sikkerhed, energibesparelse og intelligente forsyningsnet - således at standarder på disse områder kan gøres til internationale standarder. Dette ville maksimere fordelene ved at være først på markedet og øge den europæiske industris konkurrenceevne. Selv om ESO'erne spiller en afgørende rolle, vil eventuelle forsinkelser med udarbejdelsen af standarder i sådanne tilfælde medføre omgående lovgivningsinitiativer fra Kommissionens side.

På Det Europæiske Råd den 4. februar 2011 blev det bekræftet, at standardisering udgør en vigtig rammebetingelse med hensyn til at øge private investeringer i innovative varer og tjenesteydelser, og at **standardiseringsprocessen bør gøres hurtigere, forenkles og moderniseres**. Det er afgørende for den europæiske økonomi, at **europæisk standardisering yderligere tilpasses til den hastigt skiftende globale økonomiske kontekst**. Langt kortere innovationscykluser, sammenkøring af teknologier, hård global konkurrence og nye globale aktører vil kunne skabe tvivl om, hvorvidt det europæiske standardiseringssystem vil være i stand til at tilpasse sig til disse udfordringer. I den nye globale æra kan standardiseringsprocessens politiske rolle ikke begrænses til at understøtte EU-lovgivningen. I dag foregår standardisering i stigende grad på globalt plan på mange områder, ofte, som f.eks. på ikt-området, ved dynamiske og hurtigtarbejdende fora og konsortier. I den forbindelse er den strategiske anvendelse af standarder på den ene side og den europæiske standardisering på den anden side strategiske aktiver, når det drejer sig om at sikre EU's konkurrenceevne og et vigtigt redskab til vidensformidling, interoperabilitet, validering af nye idéer og fremme af innovation. Europæiske standarder kan dog kun supplere og ikke erstatte EU-lovgivning eller forhindre de europæiske lovgivere i at tage fat på vigtige spørgsmål i EU.

Den europæiske standardisering vil blive udvidet til nye områder og vil omfatte nye elementer. I en omskiftelig og global kontekst vil standarder mere end nogensinde være et uvurderligt redskab for den internationale handel. **En vellykket implementering af de europæiske standarder vil imidlertid afhænge af vedtagelsesprocessernes legitimitet og effektivitet**. Hvis europæiske standarder skal spille en global rolle, er det nødvendigt, at processen gøres hurtigere og mere inklusiv.

Standardisering vil spille en vigtig rolle, når det drejer sig om at støtte Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, som er fastlagt i flere flagskibsinitiativer. I initiativet "Innovation i EU"² understreges det, at der er behov for et dynamisk og responsivt europæisk standardiseringssystem for at støtte innovation. Ifølge flagskibsinitiativet³ om en integreret industripolitik er der i en verden i hastig forandring behov for en særdeles responsiv europæisk standardisering for at støtte europæisk konkurrenceevne på det globale marked og for at opfylde både erhvervslivets og de offentlige myndigheders behov. I den digitale dagsorden for Europa⁴ påpeges det, at ikt-standarder er vigtige for at sikre interoperabilitet mellem udstyr, applikationer, datalagre, tjenesteydelser og netværk. I flagskibsinitiativet om

---

² KOM(2010) 546.

³ KOM(2010) 614.

⁴ KOM(2010) 245.

et ressourceeffektivt Europa⁵ understreges desuden den vigtige rolle, som standarder spiller for fremme af miljøinnovation. Standardisering spiller også en vigtig rolle i politikinitiativer, som f.eks. "På vej mod en akt for det indre marked"⁶, meddelelsen om handel, vækst og verdensanliggender⁷ og handicapstrategien 2010-2020⁸. Europæisk standardisering indgår også i revisionen af "Small Business Act" for Europa⁹. I meddelelsen "A new response to a changing Neighbourhood"¹⁰ nævnes også behovet for, at partnerlandene giver tilsagn om at overtage EU-standarder i forbindelse med forhandlingerne om vidtgående og brede frihandelsaftaler (DCFTA).

Et europæisk standardiseringssystem, som støtter Europa 2020-strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst, vil skulle opfylde følgende **strategiske målsætninger**:

- (1) **Standarder skal være hurtigt tilgængelige, især - men ikke kun - for at sikre interoperabilitet** mellem tjenesteydelser og applikationer inden for **informations- og kommunikationsteknologi**, således at Europa kan høste alle fordele ved ikt. De mest relevante ikt-standarder, der udvikles af ESO'er eller af verdensomspændende fora eller konsortier, bør spille en mere fremtrædende rolle for opfyldelsen af offentlige politiske målsætninger og samfundsmæssige behov, forudsat at disse standarder overholder en række kvalitetskriterier. Det bør gøres muligt at anvende disse standarder i offentlige indkøb eller til at lette politikudformningen og lovgivningen.
- (2) Standardisering inden for EU vil fortsat bidrage betydeligt til den europæiske økonomi. Europæiske standarder er et **effektivt strategisk redskab, som kan hjælpe virksomhederne med at øge deres konkurrenceevne**. Eftersom europæiske standarder først og fremmest anvendes af virksomhederne som et redskab til at lette markedsindtrængningen for innovative varer og til at mindske fremstillingsomkostningerne, **skal standarderne holde trit med de stadig hurtigere produktudviklingscykluser**.
- (3) **Det er nødvendigt, at de europæiske standarder, som er udarbejdet af de europæiske standardiseringsorganer, lever op til det øgede behov for et redskab, der kan understøtte udviklingen af EU's politikker og lovgivning**. Europæisk standardisering har og vil fortsat have stor betydning, idet standardisering understøtter det indre marked for varer og tjenesteydelser og forebygger handelshindringer inden for EU. Når det er muligt at anvende standarder som et politisk værktøj, skyldes det en lang tradition for et stærkt partnerskab mellem frivillige eksperter fra industrien, EU, offentlige myndigheder, ESO'erne, de nationale standardiseringsorganer (NSO'er) og andre standardudviklende organisationer. ESO'erne er i samråd med deres

---

⁵ KOM(2011) 21.

⁶ KOM(2011) 206.

⁷ KOM(2010) 612.

⁸ KOM(2010) 636.

⁹ KOM(2011) 78.

¹⁰ KOM(2011) 303.

medlemmer ansvarlige for forvaltning, udvikling og vedtagelse af europæiske standarder¹¹.

- (4) **Europæiske standarder vil få betydning for flere og flere grupper i EU**, herunder alle former for virksomheder og mange enkeltpersoner. En standard er resultatet af en konsensus, der opnås mellem deltagerne i udviklingen af standarden. For at en standard kan blive accepteret af både virksomhederne og forbrugerne, skal en bred række af deltagere involveres. **Derfor skal det europæiske standardiseringssystem gøres så inklusivt som muligt**, således at alle partnere arbejder for et system, der bygger på kerneværdier som åbenhed, gennemsigtighed og videnskabelig pålidelighed. En løbende forbedring af standardiseringsstrukturerne og -forvaltningen vil også stille krav om et effektivt og tættere samarbejde mellem alle partnere, først og fremmest mellem de europæiske standardiseringsorganer og de nationale standardiseringsorganer på den ene side og de offentlige myndigheder og lovgiverne på den anden.
- (5) Standarder spiller en vigtig rolle med hensyn til at **støtte de europæiske virksomheders konkurrenceevne på verdensmarkedet**, fordi de på denne måde får adgang til udenlandske markeder og kan etablere forretningspartnerskaber verden rundt.

Denne strategi indeholder en række både lovgivningsmæssige og ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger. De lovgivningsmæssige foranstaltninger findes i det ledsagende forslag til en forordning om standardisering, som ajourfører og kombinerer den eksisterende EU-lovgivning og ledsages af en konsekvensanalyse¹². De ikke-lovgivningsmæssige foranstaltninger omfatter initiativer, som Kommissionen skal tage, og en række anbefalinger til andre aktører i det europæiske standardiseringssystem.

Disse foranstaltninger tager alle udgangspunkt i resultaterne af en omfattende revision af det europæiske standardiseringssystem, som blev gennemført i perioden 2008-2010, herunder EXPRESS-rapporten¹³, to offentlige høringer, hvidbogen om modernisering af ikt-standardiseringen i EU¹⁴ og en række detaljerede undersøgelser. Desuden indgår Europa-Parlamentets rapport om fremtiden for europæisk standardisering¹⁵ fra oktober 2010, hvori det hedder, at man bør fastholde det nuværende systems styrker og kerneværdier, forbedre dets svage punkter og skabe

---

¹¹ CEN's og CENELEC's medlemmer er NSO'er, mens ETSI følger en "blandet" model, hvor medlemmer fra industrien deltager direkte i udviklingen af standarder, og de nationale udvalg inddrages i de sidste trin i aftalerne om en europæisk standard.

¹² I konsekvensanalysen evalueres desuden relevansen af de standardiseringsaktiviteter, der modtager EU-finansiering, for så vidt angår kravene i EU's politik og lovgivning, som fastsat i artikel 6, stk. 2, i Europa-Parlamentets og Rådets afgørelse nr. 1673/2006/EF af 24. oktober 2006 om finansiering af europæisk standardisering.

¹³ Expert Panel for the Review of the European Standardisation System (EXPRESS), "Standardisation for a competitive and innovative Europe: a vision for 2020", en rapport til Europa-Kommissionen, 2010. http://ec.europa.eu/enterprise/policies/european-standards/files/express/exp_384_express_report_final_distrib_en.pdf

¹⁴ KOM(2009) 324 af 3.7.2009.

¹⁵ A7-0276/2010.

den rette balance mellem de europæiske, de nationale og de internationale dimensioner.

Den europæiske standardiserings betydning for den europæiske økonomi og de europæiske virksomheders konkurrenceevne betyder, at det på længere sigt vil være nødvendigt at foretage mere regelmæssige vurderinger af, hvorvidt det europæiske standardiseringssystem i tilstrækkelig grad kan tilpasses til den hurtige udvikling på miljøområdet og bidrage til Europas strategiske interne og eksterne målsætninger, navnlig på området for industripolitik, innovation og teknologisk udvikling. Første vurdering vil blive lanceret senest i 2013.

2. EUROPÆISK STANDARDISERING SOM STØTTE FOR INDUSTRIPOLITIK OG INNOVATION

I en tid med stigende global konkurrence, en stadigt ældre europæisk befolkning og finanspolitiske stramninger er den europæiske konkurrenceevne afhængig af vores evne til at skabe innovative produkter, tjenesteydelser og processer. Derfor har innovation en central placering i Europa 2020-strategien og Kommissionens flagskibsinitiativer om industripolitik¹⁶ og innovation i EU¹⁷.

For **den europæiske industri er fordelene ved standarder** enorme. Standarder betyder færre omkostninger primært som følge af stordriftsfordele, muligheden for tilpasning til kendte tekniske krav, reducerede transaktionsomkostninger og muligheden for at få adgang til standardiserede komponenter. Ifølge Verdensbanken¹⁸ er en af de største økonomiske fordele ved standarder, at de øger den produktionsmæssige og innovationsmæssige effektivitet. De gør det muligt for leverandører at opnå lavere enhedsomkostninger ved at fremstille store ensartede produktionsserier. Hertil kommer, at producenterne opnår færdigheder og erfaring ved at fokusere på færre produktvarianter. En anden fordel er forbedret markedsadgang pga. den forbedrede konkurrenceevne, der opnås gennem øget effektivitet, reducerede handelsomkostninger, forenklede aftalebestemmelser (fordi produktets egenskaber og funktioner er givet som følge af standarderne) og øget kvalitet. Standarder giver også bedre relationer til leverandører og kunder som følge af øget forbrugersikkerhed og tillid, mindre ansvarsrisiko og et bredere udvalg af leverandører af samme årsager som nævnt ovenfor. Minimumsstandarder er det mest indlysende eksempel på, at standarder anvendes til at overkomme informationsvanskeligheder. Europæiske standarder har en enorm konkurrencemæssig værdi for virksomheder, der beskæftiger sig med transport, maskiner, elektrotekniske produkter og andre fremstillingsindustrier samt inden for telekommunikation.

Grundigt udformede og rettidige europæiske standarder kan støtte **innovation** på mange måder. Eksisterende standarder kan kodificere og udbrede de forskellige teknologiers aktuelle niveau. De kan også gøre det lettere at introducere innovative

---

¹⁶ KOM(2010) 614.

¹⁷ KOM(2010) 546.

¹⁸ Quality Systems and Standards for a Competitive Edge (udarbejdet af J. Luis Guasch, Jean-Louis Racine, Isabel Sánchez and Makhtar Diop), The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank, 2007.

produkter ved at sikre interoperabilitet mellem nye og eksisterende produkter, tjenesteydelser og processer, f.eks. inden for økodesign, intelligente forsyningsnet, energieffektivt byggeri, nanoteknologi, sikkerhed og eMobility. I nogle tilfælde kan innovative produkter lettere vinde indpas på markedet, hvis de opfylder de eksisterende standarder for sikkerhed, kvalitet og ydelse. Interoperabilitetsstandarder kan understøtte en teknologisk platform, som giver mulighed for anden innovation, især tjenesteydelser (f.eks. ved at anvende LTE-mobiltjenester som platform for mobilhandelsløsninger eller offentlige cloud computing-platforme til e-forvaltningsapplikationer).

Endelig **kan standarder lette overgangen fra forskning til markedsføring af produkter og tjenesteydelser**. Resultaterne af offentligt finansieret forskning kan kodificeres i en standard, hvorved resultaterne kan gøres tilgængelige og danne grundlag for yderligere innovation. Dette kan være en særdeles effektiv mekanisme for overførsel af viden og teknologi. Desværre udnyttes standardiseringens fulde potentiale som støtte for innovation ikke. Der er stadig behov for mere viden om vekselvirkningen mellem de forskellige innovationsfremmende kanaler.

Videnskabelige aktiviteter leverer et vigtigt bidrag til standardiseringsprocessen. De metoder, processer og materialer, som udmunder i standarder, defineres helt eller delvist af den tilgængelige videnskabelige viden. Faktisk er **standardforberedende forskning** en forudsætning for mange industrielle applikationer, idet der hermed sikres ensartede vilkår for industrielt samarbejde og forudsigelige lovgivningsmæssige rammer for den fremtidige markedsudvikling.

Der bør på europæisk og nationalt plan vedtages en systematisk tilgang til forskning, innovation og standardisering for at forbedre udnyttelsen af forskningsresultaterne, hjælpe de bedste idéer ud på markedet og opnå stor udbredelse på markedet.

Når standarder med videnskabeligt indhold skal inkorporeres i EU's politik, vil der blive defineret procedurer, som skal sikre, at de er uvildige, velfunderede og baseret på afbalancerede videnskabelige beviser og tager hensyn til påvirkninger gennem hele produktets eller tjenesteydelsens livscyklus. Ud over de standardiseringsrelevante resultater fra EU-finansierede forskningsprojekter og andre kilder, vil **Det Fælles Forskningscenter under Europa-Kommissionen yde videnskabeligt input på sit vidensområde** for at sikre, at standarderne tager hensyn til den økonomiske produktivitet og sociale behov som f.eks. miljømæssig bæredygtighed og sikkerhed. Der er også behov for gennem bedre uddannelse at udbrede kendskabet til de potentielle synergieffekter mellem forskning, innovation og standardisering. Hertil kommer, at standarder kan omfatte proprietære teknologier, navnlig på innovative områder. Derfor bør ESO'ernes politikker om intellektuelle ejendomsrettigheder indeholde en rimelig balance mellem teknologiejernes og teknologibrugernes interesser for at undgå konkurrencebegrænsende virkninger.

Europæiske standarder er vigtige med hensyn til at få forskningsresultater ud på markedet og for valideringen af teknologierne. Standarder kan kun spille en sådan rolle, hvis de holder trit med den teknologiske udvikling og de stadigt **hurtigere produktudviklingscykluser**. Hidtil har tidsforløbet før påbegyndelse af standardiseringsarbejdet, kombineret med de 3-5 år, det tidligere tog at udvikle en europæisk standard, betydet, at standarder er haltet bagefter de hurtigt udviklende

teknologier, hvilket i nogle tilfælde har medført, at de allerede er forældet ved vedtagelsen. Dette udgør et endnu større problem, hvis standarder skal bruges strategisk som et middel til at stimulere innovation og fremme innovative produkters interoperabilitet. Derfor har visse sektorer været tilbageholdende med at deltage i standardisering eller har ikke mulighed for at drage fordel af standardernes positive virkning, herunder interoperabilitet.

To faktorer er afgørende, hvis situationen skal afhjælpes: den første er effektiv fremsynethed og planlægning af standardisering, og den anden er selve tempoet i standarderne. Fremsynsanalyser kan bidrage til at kortlægge behovet for standardudvikling ved at sammenkæde nye teknologier, det deraf følgende forskningsbehov pga. kommende produkter og politikudformningsprocesser. Der kan foretages adskillige forbedringer på disse områder uden at underminere kerneværdierne i standardiseringssystemet, som f.eks. inddragelse, konsensus og standardernes frivillige karakter.

For at forbedre planlægningen og dens standardiseringsrelaterede aktiviteter vil Europa-Kommissionen vedtage et **årligt arbejdsprogram for standardisering** som angivet i det ledsagende forordningsforslag. Dette arbejdsprogram vil fastlægge strategiske prioriteter for europæisk standardisering, for mandater¹⁹ og for andre nødvendige foranstaltninger. Innovative områder vil blive prioriteret ved hjælp af de mekanismer, som er fastlagt i flagskibsinitiativet "Innovation i EU", herunder anvendelse af innovationspartnerskaber og Kommissionens overvågning af innovationsudviklingsområder. Den foreslåede forordning vil desuden strømline proceduren for indsigelser mod en harmoniseret standard, der er vedtaget med henblik på anvendelse af EU-lovgivning. Kommissionens finansiering af europæisk standardisering vil blive ydet i overensstemmelse med prioriteterne i det årlige arbejdsprogram.

De fleste interessenter mener, at **de europæiske standardiseringsprocesser bør gøres hurtigere, enklere og mere moderne**. Derfor vil EU's **finansielle støtte** til ESO'erne blive anvendt til at sikre en løbende forbedring af deres arbejde. Kommissionen vil i sine anmodninger om standarder fastsætte frister, og finansieringen vil være betinget af, hvorvidt ESO'er opfylder en række kriterier, bl.a. vedrørende tempoet i udviklingen af standarder, passende repræsentation af interessegrupper og kvaliteten, relevansen og aktualiteten af de udarbejdede standarder. Det er Kommissionens målsætning at mindske det gennemsnitlige tidsforbrug på udvikling af de europæiske standarder eller europæiske standardiseringsprodukter, som Kommissionen efterspørger, med 50 % inden 2020²⁰.

Den finansielle støtte vil først og fremmest afhænge af, om ESO'erne forbedrer **effektiviteten af det europæiske standardiseringssystem**, og om centralsekretariatene opfylder de definerede målsætninger. De har allerede taget visse skridt, såsom oprettelsen af et fælles forvaltningscenter for CEN-CENELEC med en fælles generaldirektør. Imidlertid skal ESO'erne nu modernisere deres interne processer, f.eks. ved at undersøge og vedtage bedste praksis fra andre

---

¹⁹ Mandater er anmodninger til ESO'erne om at udføre arbejde i form af planlægning eller udvikling af standarder.

²⁰ En reduktion i den gennemsnitlige udviklingstid fra 36 måneder til 18 måneder inden 2020.

standardudviklende organisationer og ved at samarbejde med hinanden og med andre organisationer. ESO'erne bør også øge kendskabet til de eksisterende konfliktløsningsmekanismer og sikre, at disse mekanismer frembringer konsensus inden for den relevante tidshorizont.

Støtte til bemyndiget standardiseringsarbejde vil fortsat være en vigtig drivkraft for udviklingen af **standarder, hvis primære funktion er at støtte EU 's politik og lovgivning**. Kommissionen vil også fortsætte sin støtte til oversættelse af harmoniserede standarder til de officielle EU-sprog.

Foranstaltninger

- (1) Som nævnt i det ledsagende forordningsforslag, vil Kommissionen udarbejde et **årligt arbejdsprogram**, som fastlægger prioriteterne for europæisk standardisering og de påkrævede mandater samt tilhørende frister. Kommissionen vil fastlægge arbejdsprogrammet efter en bred høring af de relevante interesseparter.
- (2) Kommissionen vil forlange, at **europæiske standarder for innovative produkter og tjenesteydelser** udarbejdes og vedtages hurtigt, f.eks. inden for økodesign, intelligente forsyningsnet, energieffektivt byggeri, nanoteknologi, sikkerhed og eMobility.
- (3) Kommissionen vil gøre finansieringen af ESO'erne betinget af, at de lever op til visse **resultatkriterier**, og at de opfylder de opstillede **målsætninger**, hvori det bl.a. vil blive præciseret, at ESO'erne skal optimere tempoet i standardudviklingen og modernisere deres arbejdsmetoder. ESO'erne bør mindske det gennemsnitlige tidsforbrug på udvikling af de europæiske standarder eller europæiske standardiseringsprodukter, som Kommissionen efterspørger, med 50 % inden 2020. Desuden vil forordningen strømline og afkorte proceduren for indsigelser mod en harmoniseret standard.
- (4) Når standarder med videnskabeligt indhold skal indarbejdes i EU's politik, vil Kommissionen tage de nødvendige skridt til at sikre, at den europæiske standardiseringsproces baseres på **uvildige, velfunderede og afbalancerede videnskabelige beviser**. Ud over de standardiseringsrelevante resultater fra EU-finansierede forskningsprojekter og andre kilder, vil Det Fælles Forskningscenter under Europa-Kommissionen yde videnskabeligt input på sit vidensområde for at sikre, at standarderne tager hensyn til økonomisk konkurrenceevne, sociale behov, sikkerhed og miljømæssig bæredygtighed gennem hele livscyklussen.
- (5) Det forventes det, at ESO'erne, medlemsstaterne og andre standardiseringsorganer forbedrer **uddannelses- og oplysningsniveauet** vedrørende standardisering og potentielle forbindelser til forskningsprojekter. Offentlighedens viden om standardisering bør øges gennem uddannelse, oplysning og målrettede workshops.

3. ANVENDELSE AF STANDARDER TIL AT TACKLE VIGTIGE SAMFUNDSMÆSSIGE UDFORDRINGER

På områder af stor politisk og økonomisk betydning kan standarder bruges strategisk til at fremskynde udviklingen af innovative løsninger, bl.a. gennem ikt-anvendelse. I det 21. århundrede står Europa over for en række strategiske udfordringer, navnlig på

områder, hvor standarderne har et særligt stort potentiale for at understøtte EU's politik, herunder forbrugerbeskyttelse, tilgængelighed, klimaændringer, ressourceeffektivitet, sikkerhed og civilbeskyttelse, beskyttelse af personoplysninger og privatlivets fred²¹ og brug af it med henblik på interoperabilitet på det digitale indre marked.

Standarder spiller en vigtig rolle for **forbrugerbeskyttelse**, navnlig gennem tilvejebringelse af sikkerhedsparametre i standarder, som giver en formodning om overensstemmelse med direktivet om produktsikkerhed i almindelighed²². Kommissionen er derfor ved at udarbejde et forslag, der skal muliggøre hurtigere vedtagelse af mandater for udarbejdelse af europæiske standarder og styrke standardernes rolle i direktivet.

Standardisering er allerede et vigtigt instrument til at **forbedre tilgængeligheden for handicappede og ældre**. Omkring en tiendedel af alle europæiske borgere har en eller anden form for handicap, og i takt med at befolkningen i Europa bliver ældre, vil dette tal stige. Standarder, hvori der tages tilgængelighedshensyn i henhold til princippet "design for alle"²³, har store muligheder for at fjerne hindringer og give handicappede mulighed for at deltage i alle aspekter af samfundslivet. "Design for alle" bidrager til at sikre lige adgang for alle borgere til bl.a. beskæftigelse, bygninger, transport, medicinsk udstyr, information og kommunikation, uddannelse, fritid og kultur. Standarder, der er udviklet efter dette princip, kan også støtte innovation og oprettelsen af et egentligt europæisk indre marked for produkter og tjenesteydelser, som er tilgængelige for handicappede og ældre. Europæiske standardiseringsprocesser anvendt på sociale tjenester, kunne sagtens være en måde at udbrede **social innovation** til en lang række enheder, og de ville give leverandørerne et klart incitament til at gøre de fornødne fremskridt. Derfor skal der i forbindelse med alle relevante standardiseringsaktiviteter tages hensyn til tilgængelighedskravene, bl.a. gennem øget inddragelse af organisationer, der repræsenterer handicappede, eksperter i adgangsforhold og andre relevante fagfolk. FN's konvention om handicappedes rettigheder trådte i kraft for EU den 22. januar 2011 og er ratificeret af 17 medlemsstater, mens ratificeringsprocessen stadig er i gang i de øvrige medlemsstater. I henhold til konventionen skal underskrivende stater i forbindelse med udviklingen af standarder fremme universelt design, udbrede og overvåge gennemførelsen af minimumsstandarder for adgang til faciliteter og tilbud, der er åbne for eller gives offentligheden. Det europæiske standardiseringsarbejde kan bidrage til at gennemføre konventionen i Europa.

Europæisk standardisering kan støtte lovgivning og politikker om **klimaændringer, grøn vækst og fremme overgangen til en ressourceeffektiv økonomi med lav CO2-udledning**. Standarder fremmer ressourceeffektivitet ved at integrere krav vedrørende kriterier for affaldsfasens ophør, varighed og genbrugsegnethed. Målestandarder vil være særligt vigtige ved vurderingen af emissioner og miljøpåvirkninger, hvilket vil gøre det muligt at forbedre produkters og produktionsprocessers miljømæssige præstationer. I den forbindelse opfordres der til

---

²¹ KOM(2010) 609 "En global metode til beskyttelse af personoplysninger i Den Europæiske Union".

²² Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/95/EF af 3. december 2001 om produktsikkerhed i almindelighed.

²³ Mandat M 473 "Design for All".

at anvende de analyseredskaber for livscyklus, som er udviklet på EU-plan²⁴. Standardisering vil også være af afgørende betydning for udviklingen af nye markeder for mere miljøvenlige produkter og tjenesteydelser og lette markedsadgangen for nye aktører. Fremover vil det blive nødvendigt at overveje miljømæssige faktorer, når der udvikles standarder på andre områder, en proces, der kendes som "integration af miljøkrav"²⁵. Kommissionen anerkender de fremskridt, som ESO'erne har gjort med hensyn til at hjælpe udviklere af standarder med at identificere og forstå grundlæggende miljøvirkninger og afgøre, om det er muligt at afhjælpe disse, når der udvikles en standard. Alligevel vil indsatsen for en effektiv håndtering af miljøspørgsmål i de nationale standardiseringsorganer også fremover være opsplittet. De europæiske og nationale standardiseringsorganer bør derfor fortsat prioritere integration af miljøkrav højt. NSO'erne skal især forbedre inddragelsen af ikke-statslige miljøorganisationer (ngo'er) i standardudviklingsprocessen.

En hurtigere standardisering er nøglen til at skabe et europæisk marked for sikkerhedsprodukter, og dette er allerede en prioritet for Kommissionen²⁶. På sikkerhedsområdet er tempoet af afgørende betydning for at imødegå nye trusler, hvorfor der i fuld udstrækning bør gøres brug af hurtige procedurer for standardisering. Desuden bør standarder for visse sikkerhedsapplikationer, såsom scannere i lufthavne eller pengeseddelpressere, kun stilles til rådighed for enheder, der har de påkrævede sikkerhedsgodkendelser.

Foranstaltninger

- (6) Kommissionen vil revidere **direktivet om produktsikkerhed i almindelighed**, hvorigennem den særligt ønsker at styrke de europæiske standarders rolle og afkorte proceduren for vedtagelse heraf.
- (7) Kommissionen vil udvide den **strategiske anvendelse af standardisering** til at understøtte **miljø- og tilgængelighedslovgivning** og politikker, som vedrører **civilsikkerhed og beskyttelse**.
- (8) Medlemsstaterne bør sikre en **effektiv inddragelse af interesseparter, miljøorganisationer og repræsentanter for handicappede og ældre i standardiseringen på nationalt plan**.
- (9) De europæiske standardiseringsorganer og de nationale standardiseringsorganer bør sikre, at standarderne fuldt ud tager hensyn til forbrugerne og faktorer af betydning for miljøet **og tilgængeligheden samt i tilstrækkeligt omfang inddrager repræsentanter for interesseparterne**.

²⁴ International Life Cycle Database Handbook (<http://lct.jrc.ec.europa.eu/>); igangværende arbejde om produkters og virksomheders miljømæssige betydning (http://ec.europa.eu/environment/eussd/corporate_footprint.htm, http://ec.europa.eu/environment/eussd/product_footprint.htm).

²⁵ Se mandater for miljøvenligt design, som allerede er udstedt for en række produktgrupper, f.eks. M/439, M/450, M/451, M/469, M/470.

²⁶ KOM(2009) 691.

4. EN INKLUSIV STANDARDUDVIKLINGSPROCES

Hvor stærk en frivillig standard er, afhænger af, hvor stærk en konsensus, der ligger til grund for den. En stærk konsensus er af afgørende betydning for, om en standard bliver accepteret og anvendt af industrien. Andre interesseparters accept af standarden er vigtig på områder, hvor standarderne anvendes til støtte for offentlig politik og lovgivning. På nuværende tidspunkt er imidlertid ikke alle relevante interesseparters behørigt repræsenteret i standardiseringsprocessen. Mens **SMV'er** udgør ryggraden i den europæiske økonomi, er det stadig de større virksomheder, der er bedst repræsenteret i de forskellige tekniske organer for europæisk standardisering. Dette skyldes, at SMV'erne kun har få ansatte og sjældent har råd til en arbejdsdeling, hvor en ansat bruger den nødvendige tid til at deltage i standardudvikling. For sådanne virksomheder er omkostningerne i form af tid, rejseudgifter og medlemsgebyrer for høje.

Endvidere er **standardisering ved at bevæge sig ind på nye områder**. Traditionelt blev standarder produceret med henblik på teknisk koordinering. I dag udvikles de også med henblik på en bredere anvendelse inden for organisationer, f.eks. til vejledning om forvaltningssystemer, tjenesteydelser eller miljømæssige og sociale spørgsmål. Hertil kommer, at selv om standarder udvikles af private aktører, har de mere traditionelle standarder ofte stor betydning for andre dele af samfundet, idet de påvirker borgernes sikkerhed og trivsel, netværkers effektivitet, miljøet og andre offentlige politiske områder.

Derfor skal **SMV'er og samfundets interesseparters**, der repræsenterer disse bredere grupper (f.eks. forbrugere, fagforeninger, ikke-statslige miljøorganisationer) inddrages **fuldt ud i standardiseringsprocessen**. En af ESO'ernes muligheder for at nå dette mål er at søge inspiration i den model, der benyttes til at udvikle den vejledende ISO-standard²⁷ for det sociale ansvar, den såkaldte "alternative produktionslinje." Denne model er særligt relevant for arbejdsområder, som er meget følsomme eller af særlig offentlig interesse.

I øjeblikket giver ETSI's medlemskabsmodel allerede mulighed for direkte deltagelse af SMV'er. For så vidt angår CEN og CENELEC, foregår SMV'ers og samfundets interesseparters deltagelse i udviklingen af europæiske standarder via NSO'erne. Dette er en følge af "**det nationale delegationsprincip**", ifølge hvilket alle nationale interesseparters repræsenteres i CEN og CENELEC gennem landets NSO. Fordelen ved dette princip er, at meget af arbejdet udføres på nationalt plan, hvorved deltagelsesudgifterne, især til rejser, kan reduceres, og særlige nationale forhold, f.eks. sprog, kan tages i betragtning. Da dette princip fortsat vil understøtte standardiseringssystemet i CEN og CENELEC, skal de nationale standardiseringsorganer kunne skabe en solid platform for konsensusdannelse. Mens nogle NSO'er har gjort gode fremskridt på dette område, må andre være mere proaktive, når det drejer sig om at inddrage interesseparters, som ikke traditionelt har deltaget i standardiseringsprocessen. I nogle tilfælde er standardernes pris fortsat en hindring for SMV'ers og samfundets interesseparters adgang. Disse hindringer kan fjernes ved at følge bedste praksis, f.eks. særpriser eller rabatpakker, samtidig med at systemets finansielle levedygtighed opretholdes eller endog forbedres.

---

²⁷ ISO 26000.

I alle deres aktiviteter følger CEN, CENELEC og ETSI de **grundlæggende standardiseringsprincipper**²⁸, der er fastlagt af Verdenshandelsorganisationen inden for rammerne af WTO-aftalen om tekniske handelshindringer²⁹. På baggrund af WTO-kriterierne bør ESO'er og NSO'er frivilligt **udvikle en ordening, som bygger på målbare parametre for at påvise, at NSO'erne opfylder disse kriterier og for at sikre en løbende forbedring af det europæiske standardiseringssystem.**

En sådan ordening bør danne grundlag for en fremtidig **peerevaluering** af NSO'erne, som bør indeholde andre elementer, såsom omkostningsstruktur, gennemsigtighed og effektivitet. Øget samarbejde mellem NSO'er, herunder udveksling af god praksis og projekter for parvist samarbejde, vil også bidrage til at øge deres resultater.

Desuden er der et stort potentiale for at øge SMV'ers og samfundets interesseparters deltagelse i de europæiske standardiseringsudvalg, selv om problemer som tid og omkostninger udgør betydelige hindringer for en sådan deltagelse. Selv om ESO'erne er gået i gang med at forbedre SMV'ernes deltagelse i og udnyttelse af standardisering, er der behov for yderligere foranstaltninger. Derfor vil Kommissionen fortsat yde økonomisk støtte til **SMV'ers og samfundets interesseparters deltagelse i de europæiske standardiseringsudvalg**³⁰. Kommissionen vil også fortsat støtte europæiske organisationer, der repræsenterer SMV'er og samfundets interesseparters, ved at finansiere deres sekretariats aktiviteter. Desuden bør CEN og CENELEC fuldt ud implementere anbefalingerne i rapporten "SME access to European standardization"³¹. De bør også tilpasse deres interne regler, således at de europæiske sammenslutninger af SMV'er og samfundets interesseparters får en stærkere position.

Foranstaltninger

- (10) Kommissionen vil anmode ESO'erne om at evaluere indførelsen af **alternative og mere inddragende arbejdsprocesser** (den "alternative produktionslinje"), især for arbejdsområder, som er meget følsomme eller af særlig offentlig interesse.
- (11) Kommissionen vil anmode ESO'er og NSO'er om at implementere den frivillige ordening for at påvise, at NSO'er opfylder medlemskriterierne baseret på **WTO's TBT-principper**, og at ESO'erne løbende overvåger denne opfyldelse. Desuden anmoder Kommissionen ESO'erne om at aflægge en årlig beretning om denne overvågning til Kommissionen.
- (12) Kommissionen vil endvidere anmode ESO'erne og NSO'erne om udvikle et system til **peerevaluering**, som sikrer aktiv overvågning, bl.a. hvor bred deltagelsen i standardiseringsprocessen er.

²⁸ De grundlæggende principper er: gennemsigtighed, åbenhed, uvildighed og konsensus, effektivitet, relevans og sammenhæng.

²⁹ World Trade Organisation Technical Barriers to Trade: Annex 3c Code of Good Practice for the Preparation, Adoption and Application of Standards: http://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/17-tbt_e.htm.

³⁰ F.eks. gennem "Small and Medium Enterprises Standardisation Toolkit" (SMEST 1 & 2).

³¹ de Vries, Blind, Mangelsdorf, Verheul, van der Zwann, "SME access to European standardization", Rotterdam, 2009

- (13) Deltagelsen af **nationale organisationer, der repræsenterer SMV'er, og samfundets interesseparter på nationalt plan** bør understøttes af medlemsstaterne, herunder gennem finansiel støtte, hvis det er relevant.
- (14) Nationale standardiseringsorganer opfordres til at **levere standarder til særpriser eller udbyde dem som pakker med rabat** til SMV'er og samfundets interesseparter.
- (15) De **europæiske sammenslutninger, der repræsenterer SMV'er og samfundets interesseparter**, bør styrkes, bl.a. gennem løbende finansiel støtte fra Kommissionen.

5. STANDARDISERING OG EU'S INDRE MARKED FOR TJENESTEYDELSER

Et dynamisk og velfungerende indre marked er afgørende for gennemførelsen af Europa 2020-strategien, som skitseret i flagskibsinitiativet "På vej mod en akt for det indre marked"³². Grundlaget for det indre marked er de fire bevægelsesfriheder: for personer, varer, tjenesteydelser og kapital. På et af disse områder, nemlig varer, har det europæiske standardiseringssystem allerede ydet et vigtigt bidrag, navnlig ved hjælp af den "nye metode" til lovgivning, som er udformet for at undgå at skabe tekniske handelshindringer.

Selv om europæiske standarder allerede i vidt omfang anvendes inden for transport og logistik, posttjenester, elektroniske kommunikationsnetværk og tjenesteydelser, har de **frivillige europæiske standarder spillet en mindre fremtrædende rolle i forbindelse med gennemførelsen af det indre marked for tjenesteydelser og som bidragydere til konkurrenceevnen i denne nøglesektor for den europæiske økonomi**. Tjenesteydelser er i dag en af de vigtigste drivkræfter for EU's økonomi, idet de tegner sig for over to tredjedele af EU's GDP og har stået for al nettojobskabelse i det seneste år. Imidlertid vil det fulde potentiale i det indre marked for tjenesteydelser ikke blive udnyttet, så længe der stadig findes en lang række retlige og administrative hindringer for tjenesteydelser i det indre marked. I den forbindelse har standarder et stort potentiale for at bidrage til en styrket servicesektor på europæisk plan og således til en mere innovativ og konkurrencedygtig økonomi ved at forbedre tjenesteydelsernes kvalitet og interoperabilitet.

Fremskridtet i udviklingen af europæiske standarder for tjenesteydelser har imidlertid været langsomt, og i de senere år er der sket en hurtig stigning i antallet af tjenesteydelsesstandarder på nationalt frem for på europæisk plan (453 nye nationale standarder i 2005-2009 mod kun 24 europæiske). Der er risiko for, at denne spredning af nationale standarder skaber hindringer for samhandelen med tjenesteydelser inden for EU, idet virksomhederne er nødt til at tilpasse sig til et stigende antal forskellige nationale standarder i det indre marked.

Derfor nævner Kommissionen i meddelelsen "Akten for det indre marked: Tolv løftestænger til at skabe vækst og øget tillid" **udvidelsen af det europæiske standardiseringssystem til at omfatte tjenesteydelser** som et af sine tolv prioriterede initiativer, der skal vedtages af EU-institutionerne inden udgangen af 2012. **Den foreslåede forordning om europæisk standardisering omfatter derfor**

---

³² KOM(2010) 608.

frivillige standarder for tjenesteydelser inden for forordningens anvendelsesområde for at mindske risikoen for modstridende og flere nationale standarder, samtidig med at Kommissionen efter relevante overvejelser får mulighed for at udstede mandater om udvikling af europæiske tjenesteydelsesstandarder. Svarene på den offentlige høring om reformen af standardiseringssystemet viste bred støtte til forslaget. Forordningsforslaget udvider imidlertid ikke pligten til at anmelde udkast til regler for produkter til også at omfatte tjenesteydelser, eftersom dette ikke er forslagets genstand. Dette system, ifølge hvilket udkast til tekniske forskrifter for produkter og informationssamfundstjenester skal anmeldes til Kommissionen og de øvrige medlemsstater, vil forblive uændret af forslaget. Udvidelsen af systemet til at omfatte tjenesteydelser kan eventuelt senere overvejes i forbindelse med revisionen af direktiv 98/34/EF.

Europæiske standarder for tjenesteydelser skal tage hensyn til offentlighedens interesse og være baseret på konsensus, og de skal være markedsdrevne, således at behovene hos de økonomiske aktører og interesseparter, der direkte eller indirekte berøres af standarden, bliver fremherskende. Derfor agter Kommissionen at høre interesseparter i servicesektoren, så det sikres, at eventuelle fremtidige standarder faktisk opfylder denne markedsrelevanstest. **Gruppen på højt plan om forretningsservice**, der foreslås i Kommissionens meddelelse "På ved mod en akt for det indre marked"³³, skal ligeledes anvendes som et forum til at drøfte disse og andre spørgsmål vedrørende standardisering af tjenesteydelser. Det bør bemærkes, at langt de fleste virksomheder i servicesektoren er mindre virksomheder. Derfor er SMV'ernes og de samfundets interesseparters deltagelse yderst vigtig for standardiseringsprocessen.

Foranstaltninger

- (16) **Standarder for tjenesteydelser** vil være omfattet af den ledsagende nye forordning om standardisering.
- (17) Hvis markedet efterspørger det, vil Kommissionen efter høring af interesseparterne anmode om, at der **udvikles frivillige standarder for servicesektoren, som er markedsorienterede, konsensusbaserede og tager hensyn til offentlighedens interesse**.
- (18) Kommissionen vil nedsætte **en gruppe på højt plan om forretningsservice**, som også vil behandle spørgsmål om standarder i industrien.

6. STANDARDISERING, INFORMATIONS- OG KOMMUNIKATIONSTEKNOLOGI (IKT) OG INTEROPERABILITET

Ikt tegner sig for 5 % af Europas BNP med en årlig markedsværdi på 660 mia. EUR. Denne økonomiske betydning er imidlertid beskeden i forhold til den produktivitetsvækst, som ict muliggør i alle andre erhvervssektorer. Desuden har ict direkte betydning for borgernes dagligdag, idet mere end 250 millioner dagligt bruger internettet i EU, og næsten alle europæere ejer en mobiltelefon. Dette har

³³ KOM(2010) 608.

allerede medført omfattende ændringer for erhvervslivet og samfundet på mange måder, og denne udvikling vil blive forstærket: Attraktivt indhold og attraktive tjenester, som er tilgængelige på en effektiv internetplatform, stimulerer efterspørgslen efter højere hastighed og kapacitet, hvilket igen skaber nye virksomheder og afføder endnu flere nyskabende tjenester.

Det er nødvendigt, at standarder er tilgængelige for at sikre interoperabilitet mellem udstyr, applikationer, tjenester og netværk, således at Europa kan høste det fulde udbytte af ikt-anvendelsen. Det er også nødvendigt at fremme anvendelsen af standarder, bl.a. i forbindelse med offentlige indkøb og relevante EU-politikker og EU-lovgivning.

Den markante udvikling på ikt-området, har medført tilsvarende ændringer for ikt-standardisering. Foruden de traditionelle standardiseringsorganisationer er specialiserede og typisk verdensomspændende **ikt-fora og konsortier** blevet mere aktive, og flere har udviklet sig til førende organisationer for udvikling af ikt-standarder. Disse førende organisationer gennemfører normalt også regler, processer og procedurer, som overordnet er i overensstemmelse med dem, som WTO har fastsat for internationale standardiseringsorganisationer. Selv om ESO'erne allerede har gjort en betydelig indsats for et tættere samarbejde med fora og konsortier, er de standarder, som sidstnævnte har udarbejdet, ikke integreret i de europæiske standarder.

Det er nødvendigt i det mindste at nå et tilstrækkeligt niveau af interoperabilitet, og at sikre, at offentlige indkøbere kan erhverve interoperable ikt-tjenester og applikationer. Dette bør opnås under hensyntagen til nutidens teknologi, hvor standardisering på områder som internet og World Wide Web varetages af fora og konsortier og ikke af ESO'er. Derfor har Kommissionen sendt detaljerede forslag til modernisering af den europæiske ikt-standardisering i form af en hvidbog i offentlig høring³⁴. I lyset af de positive reaktioner på hvidbogen vil Kommissionen nu gå videre med gennemførelsen af disse forslag.

Som fastsat i "En digital dagsorden for Europa³⁵", indføres der ved forordningen et system, som sikrer, at de mest relevante **ikt-standarder, der er udviklet af førende ikt-fora og -konsortier, kan benyttes i forbindelse med offentlige indkøb, hvilket kan bidrage til at undgå fastlåsnings til bestemte systemer og fremme konkurrencen** ved udbud af interoperable ikt-tjenester, -applikationer og -produkter. I det omfang, det er fastlagt i ikt-relevante politikker, strategiske initiativer, strukturer eller interoperabilitetsrammer, kan det være nødvendigt at gennemføre internationalt vedtagne standardiserede grænseflader i offentlige indkøbsprocedurer, forudsat at principperne om åbenhed, rimelighed, objektivitet og ikke-diskrimination og direktiverne om offentlige indkøb anvendes.

De udvalgte ikt-standarder vil **supplere europæiske standarder** og skal opfylde visse **kvalitetskriterier**. Disse kriterier, som både vedrører processerne for udvikling af standarder og selve standarderne, omfatter elementer som f.eks. åbenhed,

---

³⁴ Modernisering af ikt-standardiseringen i EU - vejen frem, KOM (2009) 324 af 3.7.2009.
³⁵ KOM(2010) 245.

gennemsigtighed og neutralitet samt anvendelse af de samme mindstekrav til intellektuelle ejendomsrettigheder, som ESO'erne anvender.

Kommissionen vil i stigende grad bruge udvalgte ikt-standarder, der er udviklet af andre standardiseringsorganisationer end ESO'erne, i forbindelse med europæiske politikker, forudsat at disse standarder er i overensstemmelse med kvalitetskriterierne, især når interoperabiliteten mellem udstyr, applikationer, datalagre, tjenester og netværk skal styrkes yderligere. F.eks. er det nye udviklingsområde "cloud computing" kendetegnet ved talrige og isolerede standardiseringsindsatser og standarder. Der er behov for en indsats for at sikre, at disse standarder kan understøtte EU's mål om at give brugerne flere valgmuligheder gennem interoperabilitet og dataportabilitet.

Hvis Europa ønsker, at de nødvendige ikt-standarder skal foreligge på rette tidspunkt, er der behov for en **permanent dialog** mellem de offentlige myndigheder og interesseparterne og en dialog mellem de standardudviklende organisationer, herunder fora og konsortier. Kommissionen vil også fortsat sammen med interesseparter undersøge mulighederne for yderligere gennemsigtighed og forudsigelighed i behandlingen af intellektuelle ejendomsrettigheder ved ikt-standardisering. Sideløbende hermed vil Kommissionen hjælpe ESO'erne med yderligere at styrke deres samarbejde med fora og konsortier, især med henblik på at optage de specifikationer, som er udarbejdet af fora/konsortier, i det europæiske standardiseringssystem, f.eks. gennem hurtige procedurer.

Foranstaltninger

- (19) Det ledsagende forordningsforslag vil gøre det muligt i offentlige indkøbsdokumenter at henvise til **udvalgte ikt-standarder**, som er almindeligt accepteret af markedet og opfylder et sæt kvalitetskriterier, der bygger på WTO's principper for internationale standardiseringsprocesser, på områder, hvor ESO'erne ikke er aktive, hvor ESO-standarder ikke har vundet indpas på markedet, eller hvor disse standarder er blevet forældet.
- (20) **I EU's politikker** vil Kommissionen i stigende grad gøre brug af **udvalgte ikt-standarder**, der opfylder de samme kvalitetskriterier, navnlig når interoperabiliteten mellem udstyr, applikationer, datalagre, tjenester og netværk skal styrkes yderligere.
- (21) I 2011 vil Kommissionen oprette og lede en **multistakeholderplatform**, som skal rådgive Kommissionen om gennemførelsen af standardiseringspolitikken på ikt-området, herunder arbejdsprogrammet for ikt-standardisering, prioritering til støtte for lovgivning og politikker og kortlægning af specifikationer udviklet af verdensomspændende ikt-fora og -konsortier.
- (22) Medlemsstaterne bør **øge brugen af standarder, herunder de udvalgte ikt-standarder, ved offentlige ikt-indkøb** for at fremme interoperabilitet og innovation og undgå at blive låst fast til bestemte systemer.
- (23) ESO'erne forventes løbende at forbedre processerne for at optage **ikt-standarder, der er udviklet af andre standardudviklende organisationer, i det europæiske standardiseringssystem**, f.eks. gennem hurtige procedurer.

7. STANDARDSER SKAL ØGE EU'S KONKURRENCEEVNE PÅ VERDENSMARKEDET

EU spiller allerede en førende rolle i internationale standardiseringsaktiviteter gennem NSO'erne, der alle er medlemmer af ISO og IEC. Standarder spiller en vigtig rolle med hensyn til at **understøtte de europæiske virksomheders konkurrenceevne på verdensmarkedet**, fordi de hermed får adgang til udenlandske markeder og kan etablere forretningspartnerskaber i hele verden³⁶.

Således anerkendes de internationale standarders forrang i forhold til det europæiske system i kraft af Wien-aftalen og Dresden-aftalen, som fastsætter rammerne for samarbejdet mellem ESO'er og internationale standardiseringsorganer. Internationale standarder bidrager til fjernelsen af handelshindringer, som skyldes forskelle mellem landenes tekniske forskrifter, og er et effektivt redskab til at fremme konvergens på lovgivningsområdet. Europæiske standarder bør derfor, hvor det er muligt, være baseret på de internationalt anerkendte standarder fra ISO, IEC og ITU. Yderligere muligheder for at øge konvergens gennem internationale standarder, bør derfor undersøges. Europæiske standarder er nødvendige, hvis der ikke foreligger internationale standarder, eller hvis de ikke i tilstrækkelig grad understøtter legitime lovgivningsmæssige og politiske mål. Hvis de europæiske standarder afviger fra eksisterende internationale standarder, bør grundene til afvigelsen skitseres.

Mens EU og EFTA har forpligtet sig til at gennemføre alle internationale standarder, som er forenelige med værdierne i europæisk standardisering, ved at trække modstridende europæiske standarder tilbage, har intet andet land eller regional organisation indgået en lige så omfattende forpligtelse til at anvende internationale standarder. EU skal derfor fortsat **fremme anvendelsen af internationale standarder**, være proaktiv med hensyn til at undgå protektionistiske foranstaltninger og forvente samme holdning fra sine partnere.

Europa er ofte førende i udviklingen af nye typer omsættelige varer, tjenesteydelser og teknologier, f.eks. på områder som elbiler, sikkerhed, energieffektivitet og intelligente forsyningsnet. Ved at fremme udviklingen af europæiske eller internationale standarder på disse områder kan Europa maksimere fordelene ved at være først på markedet og øge den europæiske industris konkurrenceevne. **Standardiseringsorganer i EU bør derfor fortsat fremsætte forslag til internationale standarder** på de områder, hvor Europa er førende på verdensplan, for at maksimere den europæiske konkurrencefordel. International standardisering vil også være vigtig for at tackle samfundsmæssige udfordringer, som f.eks. klimaændringer, tilgængelighed og levevilkårene for en aldrende befolkning. En effektiv indsats vil kræve øget samarbejde mellem ESO'erne og deres internationale modstykker i den forberedende fase af standardudviklingen.

Europæisk standardisering kan inspirere nabolandene og andre regioner i verden. Det europæiske standardiseringssystem bør fremmes gennem yderligere og bedre koordineret synlighed og tekniske bistandsinitiativer, f.eks. for at øge udviklingslandenes og de mindst udviklede landes deltagelse i det internationale standardiseringsarbejde eller ved at oprette et netværk af eksperter inden for standardisering og regulering af det indre marked i tredjelande.

---

³⁶ Europa 2020-flagskibsinitiativet "Handel, vækst og verdensanliggender", KOM(2010) 612.

Eftersom EU's handelspolitik især fokuserer på **USA, Kina, Rusland, Japan, Indien og Brasilien**, er det vigtigt for vores økonomiske forbindelser med disse lande at styrke samarbejdet om standardisering. I denne sammenhæng værdsætter Kommissionen især de resultater, som Det Transatlantiske Økonomiske Råd (TEC) og det højtstående forum for lovgivningssamarbejde (HLRCF) har opnået med hensyn til at forbedre standardiseringssamarbejdet mellem EU og USA inden for energieffektivitet, elektriske køretøjer, tilgængelighed og intelligente forsyningsnet. Samarbejdet mellem Kommissionen og Kina har også vist lovende resultater, og der bør lanceres lignende initiativer med andre partnere som f.eks. Indien.

EU's reguleringsmodel fremmes inden for rammerne af den **europæiske naboskabspolitik**, og partnere opfordres til at udnytte fordelene ved fælles regler. Flere partnere har allerede vedtaget en omfattende tilpasning til EU's standarder og arbejder på at gennemføre tilsagn om at overtage de europæiske standarder med henblik på at forhandle vidtgående og brede frihandelsaftaler med EU.

Brugen af frivillige internationale standarder i reguleringen er også et effektivt redskab til at skabe konvergens på lovgivningsområdet mellem forskellige lande og samhandelsblokke for således at sikre velfungerende globale markeder, herunder finansielle markeder. I forbindelse med handelsforhandlinger og reguleringsdrøftelser vil Europa-Kommissionen og medlemsstaterne derfor fortsat fremme konvergens på lovgivningsområdet og gøre brug af sektorspecifikke initiativer, som indeholder standardiseringselementer. EU bør også samarbejde med sine internationale partnere for at fremme brugen af frivillige internationale standarder i lovgivningen og for at skabe bedre åbenhed, gennemsigtighed og kvalitet/effektivitet i vores respektive processer.

ESO'erne samarbejder og koordinerer allerede deres aktiviteter med deres internationale modstykker. **De bør i fællesskab indgå yderligere aftaler med de anerkendte standardiseringsorganer i tredjelande og andre regioner.**

Foranstaltninger

- (24) Kommissionen vil i forbindelse med reguleringsdrøftelser og handelsforhandlinger fortsat **fremme større konvergens i internationale standarder, anvendelse af frivillige standarder i lovgivningen og af eksisterende sektorspecifikke initiativer om konvergens på lovgivningsområdet**. Kommissionen vil støtte og styrke de igangværende drøftelser om regulering, navnlig dem, som udtrykkeligt omfatter standardisering, og undersøge muligheden for at føre yderligere dialoger med nye partnere.
- (25) Kommissionen vil yde **teknisk bistand** til lande og regioner med henblik på at fremme deres deltagelse i det internationale standardiseringsarbejde.
- (26) Ved at støtte **europæiske standardiseringseksperter** i lande, som har en strategisk handelsdimension for EU, vil Kommissionen styrke samarbejdet med deres standardiseringsorganer.

- (27) Kommissionen forventer, at ESO'erne og NSO'erne fremsætter flere **forslag til internationale standarder på de områder, hvor Europa er førende på verdensplan**. Kommissionen foreslår desuden, at ESO'erne aktivt overvåger de europæiske resultater inden for international standardisering, og at de afleverer en årlig beretning herom til Kommissionen.
- (28) **ESO'er forventes at handle i fællesskab i internationale anliggender** og at styrke det eksisterende samarbejde med deres internationale modstykker yderligere. Et sådant forbedret samarbejde bør omfatte standardudvikling på innovative områder og yderligere fremme af mekanismerne til fælles udarbejdelse af standarder.

8. OVERVÅGNING AF FREMSKRIDT OG UDVIKLING AF EN STRATEGI FOR PERIODEN EFTER 2020

Kommissionen vil påbegynde gennemførelsen af sine foranstaltninger øjeblikkeligt, idet nogle foranstaltninger dog først kan gennemføres, når den ledsagende forordning er trådt i kraft, hvilket helst skal ske den 1. januar 2013.

Senest i 2013 vil der blive lanceret en **uafhængig evaluering** for at måle og vurdere, om de strategiske målsætninger i denne meddelelse bliver opfyldt. Hovedformålet vil være at vurdere, om det europæiske standardiseringssystem på længere sigt kan tilpasse sig til den hurtige udvikling og at bidrage til Europas strategiske interne og eksterne målsætninger, navnlig inden for industripolitik, innovation og teknologisk udvikling. Den vil også undersøge, om det europæiske standardiseringssystem er tilstrækkeligt inklusivt og repræsentativt og opfylder markedets behovene. I den forbindelse vil det også blive undersøgt, om udvalgte europæiske organisationer, der repræsenterer SMV'er og samfundets interesseparter, skal have stemmeret i ESO'erne. Desuden skal det vurderes, hvordan det europæiske standardiseringssystem kan fremme europæiske standarder, der rækker ud over det indre marked, i en globaliseret økonomi. Kommissionen vil sikre fuld overensstemmelse med den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2013 og bestemmelserne i finansforordningen. Den uafhængige evaluering vil også være et nyttigt grundlag for fastlæggelse af strategiske prioriteter for standardiseringen i perioden efter 2020. Disse prioriteter vil udgøre et sundt grundlag for europæiske standardiseringspolitik og sikre, at standardisering fortsat vil spille en vigtig understøttende rolle for Europas fremtid.

Foranstaltninger

- (29) Der vil senest i 2013 blive lanceret en **uafhængig evaluering** for at vurdere fremskridtene mod de strategiske mål og evaluere resultaterne af den nuværende forvaltning af det europæiske standardiseringssystem. Midtvejsevalueringen vil indeholde forslag, som skal gøre standardiseringen hurtigere, mere inklusiv og mere effektiv, samtidig med at EU's strategiske position i forhold til vores vigtigste handelspartnere fastholdes. Kommissionen vil sikre fuld overensstemmelse med den flerårige finansielle ramme for perioden efter 2013 og bestemmelserne i finansforordningen.